

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Capvt Primvm. Afflictiones sustinendas esse patienter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Idque tanto promptius, quanto facilius est Deo, vices subito mutare, ut Amani decurio fiat Mardocheus, dicatque cum imperio: Amane, recita, recita.

Videte mutationes mirissimas. Dum Aman a rege proximus inmensas opes, copiosam familiam, numerosam prolem, fortunam benevolentiam, regios favores jactat, jamque panem imperat caelo, a rege addicitur patibulo. At Mardocheus jam resti addictus, repente regis vestibus amictus, equo regio impositus, diademate cinctus, per celeberrimas urbis plateas ductus Amano velut famulo praecedente & clamante, *Hoc honore condignus est, quemcumque rex voluerit honorare. Pro Superi! quae haec tam subita, tam monstruosa mutatio!* Hic Dei mos est. *Facile est enim in oculis Dei, subito honorare pauperem.* Mardocheus jam laqueo paratus, in folium; Amanus jam folio vicinus, in patibulum attollitur: Ita, m' Amane, aedificium quod hosti struxeras, ipse habita; surcam quam inimico erexeras, ipse conscende, teipso eam orna. Tam severè Deus in illos animadvertere solet, qui non portare crucem, sed inimicos suos in crucem elevare cogitant; ita subito fors vertit. Gladius ab ipsa cervice revocatur, laqueus a gula jam frangenda reducitur; Mardocheus suo carnifici Amano superstes est.

Quapropter amemus crucem, & a quocunque illa nobis imponatur, ferre illam non terestemus. Summus aut ubi, servus an dominus nos exagitet, non refert; refert, quo jubente aut permittente id fiat. Durum est quidem ab iis vexari, a quibus id minime expectes. Sed sanctissimi quique hominum hoc miseriam genus sapienter tolerant.

Iobus & Tobias a suis uxoribus, a cognatis suis iri-
eisi; conviciis & maledictis lacerati, convicia, & ma-

ledicta non retorserunt. Ignatius martyr nobilissimus, decem leopardis morigerum se praebuit. Nam cum Antiochia Romanam duceretur, decem milites custodes habuit verè leopardos non homines, quos & ipsa beneficia esse rabant. At hoc Ignatium non ter-ruit. Nam iniquitas illorum, ait ipse martyr, doctrina mea est. Ita prorsus adversarii nostri, doctores nostri sunt; plurimam nobis sapientiam instillant vel invitis. Nec male inimicos vocem aurifabros, qui coronas nobis fabricant non quidem aureas, nec gemmeas, sed caelestes & sidereas.

Quocirca rectè asserimus: *Cruce perferenda est a quocunque imponatur. Quae omnia beati Augustini oraculis configno. Non tibi, ait ille, videantur felices qui florent ad tempus. Tu castigaris, illi pariter: forte tibi castigato & emendato filio haereditas reservatur. Evigila ergo in hanc vocem: Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est: Sit nomen Domini benedictum. Injusti erant qui saxa Iob putrescentem sedebant: & tamen ille suscipiendus flagellabatur, illis puniendus parcebatur. Deus v's judicio suo reservat omnia. Boni laborant, quia flagellantur in filii mali exultant, quia damnantur ut alieni. Saevit quidem inimicus, sed non proficiet in eo. Quid est ergo quod affligit? Exercebit, non nocet. Proderit saeviendo, quia in quos saevit, coronantur vincendo. Quid enim vincitur, si nihil contra nos saevit? Aut ubi adjutor noster Deus, si nos non dimicamus? Inimicus ergo faciat quod suum est: sed non proficiet inimicus in eo.*

Ergo perseveremus patienter, quanto jam plus supplicii est & poenae, tanto plus olim praemii erit & gloria.

G Y M N A S I I

P A T I E N T I A E

P A R S T E R T I A.

CAPUT I.

Afflictiones sustinendas esse Patienter.

QUI nobiles ac generosi eos subinde mores a magistris suis accipiunt, ut dominum suum non solum patientissimè seculi recipiant, sed & genua seculo submittant, quod certe a plaustrariis molitorum aut rusticorum jumentis exigendum non est.

Alexandro regi Macedoni equus fuit, quem Bucephalum vocarunt, emptus septem millibus philippeorum & octingentis. Hic phaleris regis jam ornatus, & frena spumantia mandens, seforem alium admisit nullum, praeterquam suum regem.

Quisquis hominum mansuetos mores Patientiae magisterio accepit, hic suum Dominum agnoscit Christum, eique genua submittit, paratissimus omnia & facere & pati, prout Domino suo visum fuerit. Hi autem tam placidi probatique mores solum in Patientiae scholà discuntur, de qua duo jam peregrinus dicendo: Primum, quae Cruces, seu, quae Afflictionum genera humanam gentem exercent, Alterum,

quid ex hac cladum exercitatione discendum. Sequitur Tertium, & quidem hac in re primum: Quae ratione afflictiones omnes tolerandae. Hoc non tantum utilissimum, sed & necessarium sciri est. Quid enim proderit scire, quid patiaris, si nescias modum quo patiaris. Nos istud ordine, sed succincto explicabimus. Primum hic omnium documentum est: Afflictio toleranda est Patienter. In gymnasio Patientiae pulsus sumus, si sumus impatientes. Itaque quid sit Patienter esse miserum jam, exponemus.

§. I.

Optimè dictum a priscis: *Vir bonus non querit quoniam patiat, sed quoniam bene.*

Multa vis trophaea erexit, plura sed Patientia.

Christus de felicissima libertate disserens: *In patientia vestra, inquit, possidebitis animas vestras.* Impatiens tantum abest ut se suaque possideat, ut etiam tam sua quam seipsum perdat, impositum suum, suorumque vitiorum servus. Hinc Iobus ire interrogans: *Quid perdis, inquit, animam tuam in furore tuo? Impatiens libertatem indulget selli: fel ita liberum Rationem velut per fenestras praecipitat. Inde multiplex rerum jactura. At verò patiens & se, & sua sibi servat, vel fortissimis fortior. Salomon id affirmans: Melior est, inquit, patiens*

oro forti, & qui dominatur animo suo, expugnator urbium. Siquidem homo patiens non tantum os atque manum, sed & cogitationes in statione continet. Patientia prohibetur ira, restringuntur animi, manus petulantia comprimitur, linguae venens in eximitur.

Quod de garrulo dicitur: Hic homo nequit continere linguam: idem de impaciente dixeris: Iste nequit continere iram. Vindicta & Iracundia illum possident, impelluntque quod volunt; totos alie acerbarum cogitationum exercitus quem impatientia exercet. Istud igitur dominium animi à nemine potest obtineri nisi patientia: Animas vestras possidebitis in patientia vestra, non in consiliis vestris, non in prudentia, vel fortuna, non in divitiis vestris, sed in vestra Patientia.

Patientiae defectio. Sed an definitionem Patientiae ignoramus? haec est: *Rerum quaeque homini aliunde accidunt, aut incidunt, volumus, & sine querela perpasso.* At nos, egregii scilicet hominis impatientiam & querimonias nostras elegantissimi pallio velamus. Agnosce delicatiorum voces: *Huius nimium molestia, nimidumque difficultas, & perpasso gravia nos premunt.*

Vnde nascitur impatientia. O Christiani, impatientia non nascitur è nimia crucis mole, sed ex crucigeri debilitate. Qui domum aedificat, non ideo eam tecto operit, ut à pluviiis grandine, nivibus intactam maniat, sed ut ea pluvias, & grandinem, & nives sine damno perferat. Qui navim fabricat, non hoc spectat, ne fluctuum assultu quatitur, sed ne rimas agat, & aqua admittat. Qui valetudini à caelo metuit, non hoc agit, ne asperior aura se afflet, sed ut caput munitum, pedes non madidos, non frigidos habeat. Idem in moribus sit. Sed nos alia omnia facimus. Hoc enim anxie agimus, ne aegroti, ne pauperes, ne contemti & abiecti simus, cum tamen potius omni modo agendum sit, ut in morbo, in paupertate, in contemptu patientes simus. Virtutem Christianam profecto non sapit, non nisi sanum & vitem, honoratum esse velle: quid enim hoc magni? At morbum, egestatem, despiciam scilicet solerare posse, hoc virtutis, hoc magni, hoc maximi quid est.

Neque verò arte ullà cavebimus, ne miseri simus, sed ne miserias impatienter feramus, cavere poterimus, atque hoc artis est. Quà in re cum Bionne sentio.

Laert. lib. 7. cap. 7. Bion philosophus, ut Laërtius refert, dicere solebat: Magnum, imò maximum malum esse, non posse perferre malum. Quae prorsus sensu poetis praesca sic loquebatur:

Troch. vers. Non malum est, malum pati: at nescire malum pati, hoc malum est.

Et certe qui hoc nescit, nec vivere scit. Nemini suavis esse poterit vita, nisi didicerit perferre miserias vitæ: Exemplo sint ista. Calculi & Podagrae dolores aiunt esse maximos, incredibiles, malum planè furiosum: at tamen fuerunt etiam è magnatibus, qui scienter hoc quidquid mali est pertulerunt.

Ad Agefilium, cum in dolore Podagrae gravissimo esset, Carneades revisit, qui ubi vidit dolores, colloquiis potius exasperandos, ad compendium contulit dicenda, & abiturus valedixit. Cui Agefilus: Mane sis Carneades, & unà pedes ac pectus digito monstrans: Nihil ait, huc illinc pervenit. Quo dicto cor solum, alacre, & dolori par, pedes verò miseros, & dolore fractos ostendit.

Carolus Quintus Augusta memoriae Imperatorem, dum maximos podagrae dolores sentiret, Princeps Imperii visit, eaque verborum lenimenta, quae his doloribus facere videbantur, adhibuit. Illud singulariter urgens: Et quæso, inquit, cur Majestas Tua nullis utitur pharmacis, cum medicos habeat praestantissimos? Huic Imperator respondit: In hoc tali mor-

bo optima est medicina, PATIENTIA. Haec linguam, haec manus, haec cogitationes, haec & animum in officio continet.

§. II.

Patientiae cum elogia, tum documenta plurima sunt; nos hic pauca delibabimus, ex Afro sed erudito scriptore Tertulliano.

1. Patientia in tolerandis injuriis. Dominus monet: Verberanti te in faciem, etiam alteram genam obverte; farigetur aliena improbitas patientia tua. Plus in probum illum caedis sustinendo quam ulciscendo, ab eo enim vapulabit, cuius gratia sustines. Si linguae amaritudo maledicto sive convicio eruperit, respice dictum: *Cum vos maledixerint, gaudete.*

2. Patientia in continentia vindictæ. Summus impatientiae stimulus, ultionis libido, negotium curans aut gloriae, aut malitiae. Sed gloria ubique vana, & malitia nunquam non Domino odiosa, hoc quidem loco maxime, cum ab alterius malitia provocata, superiorem se in exequenda ultione constituit. Quid autem refert inter provocantem, & provocatum, nisi quod ille prior in maleficio deprehenditur, at ille posterior? Tamen uterque læsi hominis Domino reus est, qui omnem nequam & prohibet, & damnat. Absolutè itaque præcipitur malum malo non reddendum.

3. Patientia in refrenanda eadem vindicta. Quem honorem litabitur Domino si nobis arbitrium defensionis arrogaverimus? Quid credimus iudicem illum, si non & ultorem? Qui vindicat se honorem unci iudicis abstulit, hoc est, Dei. Quid ergo mihi cum ultione, cuius modum regere non possunt per impatientiam doloris? Quod si patientiae incubabo, non dolebo: si non dolebo, ulcisci non desiderabo. Nihil impatientia susceptum sine impetu transigi potest; quidquid impetu actum est, aut offendit, aut corrumpit, aut præcepit abire. Nam ut compendio dictum sit: Omne peccatum impatientiae adscribendum.

4. Patientia in bonorum iactura. Patientia in detrimentis, exercitatio est largiendi. Non piget donare eum, qui non timet perdere. Alio qui quomodo duas habens tunicas, alteram earum nudo dabit, nisi idem sit, qui auferenti tunicam, etiam pallium offerre possit? quomodo amicos de Mammona fabricabimus nobis, si eum in tantum amaverimus, ut amissum non sufferamus? peribimus cum perdit.

Gentilium est, omnibus detrimentis impatientiam adhibere, qui rem pecuniariam animæ anteponunt. Nos verò secundum diversitatem, quæ cum illis sumus, non animam pro pecuniâ, sed pecuniâ pro animâ deponere convenit, seu sponte largiendo, seu patienter amittendo. Torum licet sæculum pereat, dum patientiam lucrifaciam. Quos enim felices Dominus nisi patientes nuncupavit?

5. Patientia in aliis afflictionibus perseverantia. Gaudere & gratulari nos decet dignatione divinae castigationis: Ego, inquit, quos ante castigo. O servum illum beatum cuius emendatione Dominus instat, cui dignatur irasci, quem admonendi dissimulatione non decipit. Patientia in omni sexu, in omni ætate formosa est. Patiens implet legem Christi. Non licet ergo nobis ullâ die sine patientia manere; Malum patientia non facit. Dilectio omnia sustinet, omnia tolerat, utique quia patiens. Vndique igitur adstricti sumus officio patientiae administrandæ.

6. Patientia vestis, & habitus. Vultus Patientiae tranquillus frons pura, nullâ moris

Patentiae aliquot documenta.

Primum.

Tertull. l. de Patientia cap. 8.

Matt. c. 5. v. 11.

Secundum.

Idem c. 10.

Tertium.

Idem c. 9. v. 5. Qui vincit se honorem Dei auferet.

Quartum.

Idem c. 7.

Quintum.

Apo. c. 3. vers. 19.

Idem c. 11. v. 14.

Sextum.

Idem c. 15. v. 1.

toris aut irae rugositate contracta: remissa aequè in lætum modum supercilia, oculis humilitate, non infelicitate dejectis. Os taciturnitatis honore signatum. Color qualis securis & innoxius. Motus frequens capitis in diabolum, & in hax risus. Ceterum amictus circum pectora candidus, & corpori impressis, ut qui nec inflatur, nec inquietatur. Sedet enim in ejus throno Spiritus mitissimus & mansuetissimus; non turbare glomeratur, non nubilo liver, sed est tenera serenitatis, apertus & simplex, quem tertio vidit Elias. Nam ubi Deus, ibi & alumna ejus Patientia.

Septimū.
Idem c. 15.

7. Patientia elogia.

Satis idoneis Patientiae sequeretur Deus. Si injuriam depositeris penes eum, ulior est: si damnum, restitutor est: si dolorem, medicus est: si mortem, resuscitator est. Quantum Patientiae licet, ut Deum habeat debitorem: Nec immerito. Omnia enim placita ejus tuetur, omnibus mandatis ejus intervenit. Fidem munit, pacem gubernat, dilectionem adjuvat, humilitatem instruit, penitentiam expectat, exhomologem assignat, carnem regit, spiritum servat, linguam frenat, matum continet, tentationes inculcat, scandala pellit, martyria consummat: pauperem consolatur, divitem temperat, infirmum non extendit, valentem non consumit, fidele delectat, gentilem invitatur, servum Domino, Dominum Deo commendat, famulam exornat, virum approbat: amatur in puero, laudatur in juvene, suspicitur in sene.

a Augendo
marbium.
b Felle ac
cholera, uti
facit impa-
tientia.

Ergo amemus patientiam Dei, patientiam Christi; rependamus illi quam pro nobis ipse dependit. Offeramus patientiam spiritus, patientiam carnis, qui in resurrectionem carnis & spiritus credimus. Ita Tertullianus de Patientia.

§. III.

Theodoretus narrat, diabolum Iacobo anachoretae seivissimas plagas minatum. Cui Iacobus ad omnem patientiam compositus serenam fronte, vultuque tranquillo, qualis esse solet Patientiae: Si à Deo tibi permissum est, inquit, percutere me; plagas libenter accipiam, ut qui à Domino, non à te feriar. Si autem hoc tibi permissum non sit, non percuties, sed nec tanges me, ringaris licet, & millies insanias. Idem quilibet nostrum omnibus iis, quos hostes credit, liberrime dixerit. Si vobis à Deo potestas facta est, agite, verberate me, lacerate dentibus, injuriis omnibus onerate; frustra resistero; sin autem licentia vobis concessa non sit, quamvis ingentes rictus pandatis, & dentes acuatis, non me mordebitis; tutus sum.

Greg. 1. 6.
epist. 31.

Beatissimus Pontifex Gregorius Magnus, non tantum illustrissima patientiae documenta scripsit, sed ea exemplo insuper firmavit, cepitque facere & docere. Nam Imperatore Mauritio, à quo variè vexatus est, rescripsit in hunc modum: Quia omnipotenti Deo incessanter quotidie delinquo, apud tremendum examen illius, aliquid mihi remedium esse suspicor, si incessantibus quotidie plagis ferior. Et credo, Anguste, eundem Dominum tanto nobis amplius placatis, quanto me ei malè servientem districtius affligitis.

1. Thef. c. 5.
vers. 14.
Ephes. c. 4.
vers. 2.
Patientia
sine excep-
tione in
omnibus
rebus ex-
ercenda.

Supperi! quam hoc patienter & submisè! Idem rectissime dixit: Cuius dolori remedium est Patientia. Quis sanctorum sine patientia coronatus est? Ajunt Grammatici nullam esse regulam, cui non sua sit exceptio: At verò hæc Patientiae regula sine omni exceptione est. Ideo divinus Paulus tam strictè præscribens: Patientes, inquit, effote ad omnes. Cum omni humilitate, & patientia.

Patientia exercenda est omni loco, & tempore, ad omnes homines, in rebus omnibus, sine exceptione. Neque enim ulla virtus sine patientia perfecta est. Vice versà, Impatientia matrix est in omne delictum, diffundens de suo fonte varias criminum venas. Num-

quam impatiens obsequitur, nunquam patiens obli- scatur. Natales impatiencie in ipso diabolo deprehendi possunt. Impatientia stultitiae turpissima, & amen- tiae parens est. Quid enim stultius, quid amentius, quam suum sibi malum ultro conduplicare, præ- mium patienti promissum abjicere?

Impatiens si obolum amittat, totam crumenam abjicit; cum ei culinus subtrahitur, totos spicarum manipulos incendit. Sic inter atlicos dominos Rudolphi II. Cæsaris fuit è magnatibus Imperatorii cubiculi, qui mane frigidam allaturus fuit Cæsari ad lavandam faciem, vitrum ferebat crystallinum, sed quia operculum excidit incautori, totum poculum humi allisit cum dicto: Habeat diabolus & equum, qui rapuit ephippium. Sic uno jactu quadringentos philippeos abjecit: tanti enim crystallinum illud æstimabatur.

Sic sæpe malum levissimum malo ingenti genti- natur; sic incommoda non grandia damnis maximis per impatienciam augetur.

Salomonis scitum agnosce: Qui impatiens est, sustine- nebit damnum. Quod enim aliquis contumacius patitur, tantò gravius sentit quod patitur. Sic laqueos fera, dum jactat, astringit; sic aves viscum, dum trepidantes excutiunt, plumis omnibus illinunt. Nullum tantum arctum est jugum, quod non minus lædat ducentem quam repugnantem. Ideo qui sapit, in omnibus patientiae studet. Fatuus nec agere scit, nec pati. Luculente Salomon. Qui patiens est, inquit, multa gubernatur prudentia: Impatiens operabitur stultitiam.

Ideo divus Gregorius dixit: Tanto quisque minus ostenditur doctus, quanto convincitur minus patiens. Ita protus est hoc quilibet stultior est, quo impatitior. Quod & Salomon affirmantissime dixit: Doctrina viri per patientiam nascitur. At fatui, seu, impatiences in seiplos etiam bacchantur, mensam everunt, pocula affligunt, capillos evellunt, semur pectusque percutiunt, subinde caput in columnas impingunt, uti Augustus Cæsar alliso in parietem capite clamabat: Redde legiones, Vatre, Redde legiones. Nimirum omnis indignatio in tormentum suum proficit.

§. IV.

Inde & illud sequitur, ut minimis sordidisque rebus exacerbemur: parum agilis est puer, fornax non tempore calefacta, turbatus, foris, mensa negligentius posita, mox concitati bilem & impatientiam effundimus: indignamur calamo quo scribimus, equo quo vehimur, vesti quâ induimur. Hinc illæ voces: Equis diabolorum hunc hominem advexit? quis malus corvus improbum hunc laborem attulit? Vnde molestum hoc & intolerandum onus? Vt me fatigat res hæc nihili! Vt me nequissimi homines isti pessundant! quin & ego illos? quin opus hoc molestissimum ad Garamantas mitto? Ita nos cum laboribus ac crucibus nostris miserè luctamur.

Quam hinc opportunè, ut asinas Balaami, tā labores quibus frangimur, quam cruces nostræ quibus figimur, loquantur, & dicant quod Moses & Aaron populo: Nos quid sumus? nunc contra nos est murmur vestrum, sed contra Dominum. Crux quævis verè dixerit: Ego, quid feci tibi, quod adeo adversus me stomacharis? Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Des hoc, obsecro, patientiæ, & sustine paullulum miser esse; omnia centuplicato fenore pensabuntur.

Sed nimis multa, inquis, nimisque gravia nos simul infestant. Itane, o mortales, patientiæ laudem feremus, aut nihil, aut levia patiendo? Eruditè & ad rem Gregorius: Pensate quæso, inquit, ubi erit patientia, si deest quod toleratur? Ego Abel esse non suspicor, qui Cain non habuerit. Boni enim si sine malis fuerint, perfecti esse boni non possunt, quia minime purgantur. Ipsa enim malorum societas, purgatio bonorum est.

Prov. c. 19.
vers. 19.
Prov. c. 14.
v. 19. & 17.
Gregorius
hom. 35. in
Evang.
Prov. c. 19.
vers. 11.

Exod. c. 16.
vers. 8.
Matt. c. 18.
vers. 26.
& 29.

Gregorius
10. 4. lib. 9.
ep. 39. post
in 110 missi

Qua-

Quapropter illud assidue inculcandum foret: Patienter, obsecro, Patienter, vel Christi causa, quae, Patienter. Cuius dolori remedium est Patientia. Et quemadmodum lentioribus illis & pigris semper occinendum est: Eja impigre, eja expedite, eja, velociter: Sic nobis tam impatientibus perpetuo ingerendum. Eja patienter, mi Christiane, patienter: & hoc, & illud, & istud, & omnia patienter.

Hic opus ephebo monitor, qui Philippum Macedonum regem quot diebus salutavit his vocibus: Homo es. Hic ipse horis singulis, aut etiam singulis horae partibus nos inlamer: Amabo toleranter, & aequo animo: quidquid urit aut premit, patienter accipendum est.

§. V.

Nos sepe nostrum ipsi obliviscimur, nec recordamur in exilio nos agere, quod miseriarum omnium patientes esse vult.

Eho Christiani, quid delicias expetimus, tam anxie paradisum perdidimus, & inde jam pridem exulamus. Nos quidem iter hoc relegimus, & reflexo gradu in paradisum tendimus, sed nondum pervenimus. Qui sine patientia hoc iter putat transiitri posse, is similis est ei, qui in pluvis penula & pileo, inter hostes scuto & gladio caret.

Patiens undequaque armatus, & velut cataphractus est, & quod gloriosissimum victoriae genus, universos hostes debellat, non ferendo, sed patiente: Patienter per prunas, velut per rosas graditur, quod beatus Tiburtius fecit vivis carbonibus velut floribus inambulans. At, Nunquid potest homo ambulare per prunas; ut non comburantur plantae ejus? Prunas feliciter calcat, qui quis aeternas patienter superat.

His patientiae viribus munitur. Ista saeculatur, & de Domino non tacet; lapidatur Stephans, & veniam hostibus suis postulat; Apostoli flagellantur, obtruncantur, crucifiguntur, & cum crucifixo Christo triumphant. Patientia opus perfectum habet.

Patientia, ut Cyprianus loquitur, tentationes expugnat, persecutiones tolerat, passiones contummat. Ipsa est quae fidei nostrae fundamenta firmiter munit. Patientia, Tertulliani elogio, in omni sexu, in omni aetate formosa est. Patientia, omnium virtutum tutela, patientia thorax impetrabilis est. Augustini encomio: Omnis patientia dulcis est Deo. Herbam Plinius Nyctilopam vocari ait, quonia noctibus e longinquo fulgeat; nam ignei coloris est, & foliis spine. Hac Parthorum reges ad vota suscipienda utuntur. En solum Patientiae praclarum. Spinis Patientia undequaque non tam cingitur, quam munitur ut foliis: Ignei coloris est, & inter afflictiones nativo splendore fulget, nunquam illustrior, quam cum Christi causa aeternosior.

In Gymnasio Patientiae, unum est laevamentum malorum omnium, Pati, & necessitatibus suis obsequi. Vox optimi scriptoris est: Qui melius scit Pati, majorem tepetbit pacem. Iste est victor sui, dominus mundi, amicus Christi, & hinc caeli. Si non uteris undique scuto Patientiae, non eris diu sine vulnere.

CAPVT II.

Afflictiones subeundas esse HILARITER.

Exod. c. 12. v. 31. & 33. Aegyptius Rex Pharaon, quod divina Voluntati contumaciter repugnaret, & Hebraeorum populum noller dimittere, variis calamitatibus exagritatus est. At ubi tantus jumentorum ac hominum numerus est interfectus, Hebraeos ultro ad abitum impellens: Surgite, inquit, & egredimini a populo meo, vos & filii Israel: imolate Domino, sicut dicitis. Vygebantque Aegyptii populum de terra exigere velociter. Hebraei quod magis urge-

bantur, eò latiores exhibant, & ore reudenti valedicebant, siquidem Aegyptum omnem optimis quibusque spoliaverant.

Quicumque in Patientiae gymnasio profecerunt, fronte letissimam valedicunt Aegyptio, Mundum res sibi suas habere jubent, ab adversis urgeri gaudent. Atque hic ipse alter est ferenda calamitatis modus, HILARITER. Itaque adversa omnia non solum Patienter, sed & Hilariter esse toleranda hoc capite doccebimus.

§. I.

Germanis vetus verbum est: Iam panem vicit, qui gladium animose strinxit. Et certe in mala si animo utare bono adjuvat. Ideo quò gravius incumbunt mala, eò quisque sibi animosius dicat:

Tu, ne cede malis, sed contra audentior ito.

Quid vanamentaris? haec mala non cedunt lacrymis. Animus erectus, alacer, Deoque fidens omnia triumphat mala. Quid juvat, si maioribus teipsum excrucies? Animo frangi, est velle vinci. Ignavissima mors est seipsum necare luctu. Rarissime vicit, qui victoriam ante pugnam desperavit.

In gymnasio patientiae, ut scias, nemo te unquam doctorem salutabit, si vegetus atque locus tibi desit animus. Hic certe, si usquam, audendum est, & generose in hostem eundem. Quare age, & quod ferendum est, Hilariter perfer. Canta cum psalte regio: Calicem salutaris accipiam & nomen Domini invocabo. Animus dejectus & marcidus triumphis omnibus obstaculo popit. Nicetas Choniates optime dixit: Alacritas quid non facit, & animus in re mala bonus?

Videre Christum Dominum, Qui proposito sibi gaudio crucem sustinuit, consusione contempta. Duplex praemium servator obtinuit: Et sibi, & nobis; Sibi quidem, humani corporis gloriam & dominium in orbem: Nobis autem gratiam & salutem tam animi quam corporis.

Hoc praemio, seu gaudio sibi proposito, cruciatus omnes sic temperavit, ut mortem & acerbissimam, & ignominiosissimam subiturus, laetitiam tamen praese ferret admirandam. Ideo, consusione contempta, Desiderio, inquit, desideravi hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar. Eheu, cruentum pascha: Nihilominus desiderabat illud, & velut epulum delicatissimum aditurus. Hierosolyma laetus ac hilaris festinabat. Exultavit ut gigas, ad currendam viam. Quam viam illam? E domo Pilati in Golgotha; ideo & in via hac desleri se vetuit.

Enimvero non solum jam necem obiturus dirissimam, animo libente prolixoque, vultu hilari ac laeto seipsum victimam offerebat, sed primo etiam momento quo carnem induit in matris utero, jam crucem & omnia ordine patienda sibi habuit praesentissima. Ita Christus dum homo fuit, flagella semper & crucem velut oculis aspexit. Hinc recte dixerim Christum, Christum non tantum tribus horis, sed triginta tribus annis & amplius, excruciatum in cruce, & tamen proposito sibi gaudio, patientissime cuncta sustinuit.

§. II.

Ic & discipuli Domini, plagis & ignominias saturati, plagas tamen & ignominias esuriebant in Domino sui gratiam. Nam, illi quidem ibant gaudentes, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Hebraei Pontifices & sacerdotum principes inter se anxie disquirunt: Quid faciemus hominibus istis? Quò vinculis & flagris acerbius castigantur, eò ardentius hominem crucifixum pro concione laudant: minas contemnunt, carceres laetitia magna subeunt, verbera ingenti gaudio excipiunt. Quid faciemus illis? Chrysostomus: Flagellabantur Apostoli, ait, & gaudebant: vinciebantur, & gratias agebant: lapidabantur, & predicabant. Hanc & ego quero laetitiam.

Atque hoc est Hilariter pati pro Domino, contumelias

Patientia tendimus in paradisum.

Natalis Tiburtii 11. Augusti, de eo Sarius 10, 11 in Ar. Cui S. Sebastiani 20. Ianuar.

Prov. c. 6. vers. 27. & 28. Iacob c. 1. vers. 4.

Cyprianus tract. de Patient. ser. 3. initio.

Aug. in ps. 42. circa med.

Plin. l. 21. nat. hist. c. 11. initio, ubi haec verba etiam Nyctilopam.

Egregium & Ethonomychon appellatur.

Sen. l. 3. de Ira c. 16. Thomas de Kemp. l. 1. c. 2. sine. Et lib. 3. c. 35. initio.

Exod. c. 12. v. 31. & 33.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.

Act. c. 4. vers. 13.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.

Act. c. 4. vers. 13.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.

Act. c. 4. vers. 13.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.

Act. c. 4. vers. 13.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.

Secundus ferendus calamitatis modus, seu documentum.

Heb. c. 12. vers. 2. Christus duplex praemium obtinuit.

Luc. c. 22. vers. 15. desideravi hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar.

Psal. 18. vers. 6. currendam viam. Quam viam illam? E domo Pilati in Golgotha; ideo & in via hac desleri se vetuit.

Probd hoc notetur. Christus homo flagella semper & crucem velut oculis aspexit.

Act. c. 4. vers. 13.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.

Act. c. 4. vers. 13.

Chrysol. c. 5. h. 4. c. 4. Antioch. pap. mu. p. 8. 307.